

במדינה

דרכי אדם

הרופאה הפצועה

רופאה, כרופאה חירורגית ומנתחת, אספה איתות הצטיינות, עלתה בדרגה, זכתה להוקרה וכבוד — עד שהגיעה, עם יחידות החלוצ הרוסיות, לשערי מהות הריכוז ביבשת האוקיינוס השקט. ערקתה. זו היתה הנהיגה בה החלו צרותיה. למראה פליטי המחנות והררי הגוויות, נזכרה האשה ביהדותה. מבלי להסס, תוך גילוי אותו אימץ לב והחלטה נחושה שאיפיו אותה במשך

אישם בישראל יושבת כרגע זה, בודה ומיואשת, אשת מופת מופלאה. אשה שסיכנה את חייה ויתרה על קריירה מזהירה, כדי לעזור לבני עמה. לרוע מזלה, בתרה

אשור

אנו החותמים למטה (1) ד"ר ח. סרמן, רחוב הנביאים 3, חיפה, (2) ד"ר מרים ליכטנשטיין, חיפה, רחוב סיון פאריס, טבעיר (רוסיה, אוזבקיסטן) בשנת 1944 בלשכת הבריאות העירונית היציגו לפנינו את הגב"ד"ר ח. סרמן בתור רופאה צבאית.

(1) ד"ר ח. סרמן
(2) ד"ר מרים ליכטנשטיין
י"פ, 8.8.1952

בברית המועצות — היתה רופאה — האלוף מישנה מהצבא האדום,

שלוש מלחמות, החלה עזרת, ככל שהשיגה ידה, לאירגון הבריחה. וידה השיגה רבות: רק מי שהיה מעורב או באחם עניינם, יכול להבין מה עצומה הייתה השפעתו של קצין בכיר רוסי באירופה פה של אותם הימים. אסונה היה, שהיא לא הסתפקה במתן

להיחלף כבת לעם הלא נכון: בכל עם אחר, היתה זוכה לכבוד ויקר. בעמה שלה, זכתה — כתודה על מעשיה — להשפלה וייאוש. זהו סיפור חיים מופלא: סיפורה של אשה צעירה, שהעזתה, אומץ ליבה וכישרונה הברזים יזכו אותה, בצבא האדום, בעצם ימי מלחמת העולם השנייה, ב-18 אותיות הצטיינות — בנייהם שניים מהחשובים בירי, את מיסוד לנין ואות הכוכב האדום — ובדרגת אלוף-מישנה.

במשך דרכי הכיבוש היתה רופאה — שערקה לארץ אבותיה

כאשר חזרה לרוסיה, נאסרה. ההאשמות נגדה — כרגיל אז: קונטרבולציה, קוסמופוליטיות, ושאר הבליים. היא נשלחה לעשר שנים מאסר במחנה גירוש באסיה התיכונה. כעבור שנה, עם פרוץ מלחמת רוסיה-פינלנד ב-1939, זכתה לטיהור שמה — והועברה מיד לחזית הפינית. הסיבה היתה פרוואית

האומות המאוחדות לפי דרישת הממונים על המסע, הפקידה בידי רב-החובל את תיק מסמכי האישים — שכלל, בין היתר, את הדיפלומה המקצועית שלה ואת שאר ההוכחות על עברה המקצועי והצבאי.

הסירות טבעו כגלים הסוערים. האומות המאוחדות הגיעה אל מול חוף נהריה בראשון לינואר 1948.

על מאורעות אותו יום מספר מאיר הולצמן, חבר קיבוץ עברון, שהשתתף אז בהורדת הפליטים לחוף:

בוקר אחד הוועקנו על ידי מפקדת ההגנה בגוש נהריה להתייצב להורדת מפעילים בנהריה. גם אני, כאחרים רבים מקבוצי ומה-סביבה, הגעתי בשעות הבוקר המוקדמות לחוף ימה של נהריה.

האניה האומות המאוחדות עגנה לא רחוק מהחוף, כשסירות קטנות מעבירות בגלים כוערים וגבוהים, את המפעילים, ללא חביב לוח, אל החוף בחבל שהיה קשור מהאניה אל החוף.

אנחנו קבלנו הוראה להגיע לחוף ללא תעודות זהות, ובקרה ותגיע משטרה או צבא אנגלי — להתערב בין המפעילים ואף ללכת למעצר או מאסר יחד אתם.

ידענו כי האחרים לצייד אניות המפעילים באזור נהריה מבליס אותו זמן בעכו בחביבת רת כמה בנות, "מפורסמות" של נהריה וחיפה.

הם הודיעו כי בשעות הצהריים הם יגיעו לחוף. עד אז, צריכים אם כן היינו לסיים את מלאכת ההורדה.

העבודה נעשתה בקצב מסחרר. הסירות, שהושטו רובן על ידי צעירי נהריה הבלתי מנוסים, התהפכו בגלים הסואנים. מתפקידנו היה למשוך אותם מהים, להגיש יד ולהעביר אותם אל החוף.

בערך בשעות הצהריים הושלמה המלאכה. אח המפעילים חילקנו בין תושבי נהריה והקיבוצים.

הייתי בין האחרונים שעזבו את החוף. בדרך נעצרת על ידי שוטרים אנגליים ש-השבו אותי למפעיל, כלאו אותי במלאה מול עברון, ורק לאחר כמה שעות שוחררתי. בהגיעי הביתה לעברון, מצאתי בדירתו את הד"ר X במצב בריאותי רופף ביותר. היא שכבה אצלנו כמה ימים והוגש לה טיפול מסור.

מיד כשהגעתי, היא ביקשה אותי להתעניין מה עלה בגורל בתה אביבה, שנאספה לאחד הבתים בנהריה, ומה גורל התעודות שלה, כולל הדיפלומה וכמה אותות הצטיינות שקיבלה בבית המועצות. כל אלו נמסרו בתיק שחזר לקפטן, שהורד מהאניה עם הסירות הראשונות.

התעניינו על הקפטן במפקדת ההגנה, ששכנה בשדרות הגעתן בנהריה, כשהפתעתנו

עיקר העניין עכשיו שהיא מחוסרת עבודה ופרנסה ועומדת לפני מצב של יאוש. היא כבר נאבקה זה שנים על קבלת רישיון לפרקטיקה פרטית לאחר שכל מסמכיה נזרקו הימה בזמן עליהה לארץ בעליה בראשון לינואר 1948. ספנות בלתי ידועות ד"ר נוימן במשרד הבריאות מסרב להכיר בכל ההוכחות והעדויות שהיא יכולה להביא כדי להוכיח שהיא באמת רופאה מדופלמת כמספיקות ודורש ממנה להביא עדים שני חכרים שלמדו אתה במוסקבה ועמדו בבחינות אתה יחד, דבר שאין היא יכולה למלא.

ד"ר ח. סרמן היא איש לחצמין לכל מה שהוטאה מספרת ומתקפדה של הסתדרותנו לעזור לה ככל האפשר. כפי שידוע לי קיימה אצלנו ועדה פרטית מורכבת מפרופסורים ומומחים וקורכים במקרים דומים בחינות כדי לקבוע אם באמת מוכשר הנבחן וראוי לעבוד כרופאה.

ד"ר א. חירש
יו"ר בית דין הברית סניף חיפה

אך לעולם הביורוקרטיה — לא היתה רופאה נותרה רעבה ללחם

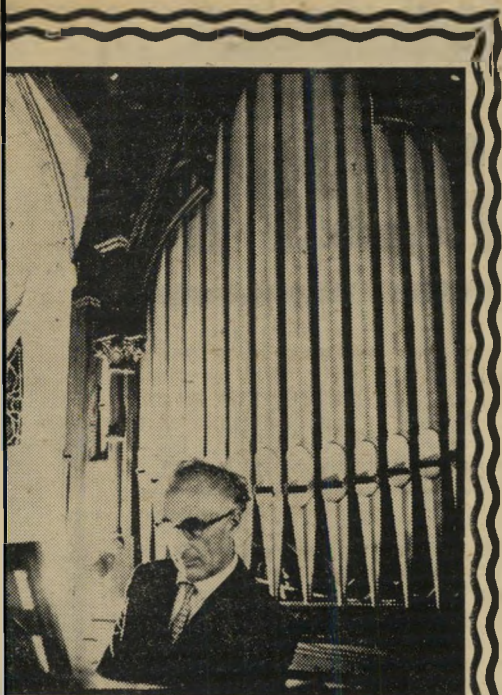
עזרה. היא נזבקה בחייוק היהדות עד היום, החליטה שמקומה בין בני עמה. מאחר שלא היה כל סיכוי שהשלטונות הרוסיים יסכימו אי פעם מרצונם לוותר על שירותיה, ערקתה מהצבא, התייצבה בפני מפקדת ארגון הבריחה במינכן. בעקבות עריכתה, פסק לה בית דין צבאי רוסי, בהיעדרה, עשרים שנות מאסר.

בתיאום עם נציגי הסוכנות וארגון הבריחה, היא הוצבה כרופאה באניית המפעילים

הוא הופיע בעברון וביקש את סליחת ה-רופאה על אכזריות התיק והתעודות כאשר סירתו התהפכה.

כן קבלנו לאחר כמה ימים עוד חבילה

(המשך בעמוד 34)

המבצע

אלי פרוינד, מייסד אגודת תלמידי ישראל, מנגן בעוגב בכנסיית עימנואל בירושלים. עם הצטרפו ליוזמתו של הכומר סלוג, נפתחו הרסיסלים בפני הקהל הרחב, חובבי המוסיקה הכנסייתית.

בדי מוצאי שבת, כאשר בתי-הקול-נוע, המסעדות, הדיסקוטקים והמורכבות מתמלאים המון אדם, מתכנסת בירושלים, כנסיית עימנואל, קבוצת אנשים. רובם יהודים. אדיקותם, בביקורם בכנסייה, אינה נר-פלת מזו של יהודי דתי המבקר בבית-כנסת.

אלא שאין הם אדוקים דתי, אלא למד יזקה. הקהל הממלא את הכנסייה בא לשם בגלל שתי סיבות: העוגב המצויין בן ה-שישים, והאקוסטיקה המשובחת.

זהו קהל מגוון. צעירים ארוכי-שיער וצ-עירות קצרות-מיני. ייקים קשישים ומוזיקאים מיקצועיים. לגבי כל אלה, אין לרסיס-ממוזיקה ותו לא.

שלא כמו בהיכל-התרבות, אין באים ל-כאן להפגין תלבושות ותסרוקות. הלבוש בלתי רשמי, האווירה משפחתית כימט, ללא גינונים של סקס.

תוכנית לדוגמה, באחד הערבים ה-אחרונים: קנטטה מיספר 53 של באך;

בודדים ובזוגות,